

Så kan läxorna bli bättre

En bra läxa förbereds, förklaras och följs upp av läraren och ska bidra till elevernas kunskapsutveckling. En bra läxa kräver inte att eleven får hjälp från föräldrar eller läxhjälpare för att klara av den. Det är några av slutsatserna i Skolverkets nya stödmaterial om läxor.

- Läxor är ett hett samtalsämne såväl vid middagsbord som bland lärare, experter och politiker. Istället för att diskutera för eller emot läxor vill vi diskutera hur läxorna kan bli bättre för att bidra mer till elevernas kunskapsutveckling, säger Skolverkets generaldirektör Anna Ekström.

Behov av mer kunskap om läxor

Läxan har en lång tradition. Redan på 1500-talet omnämndes läxor i svenska texter. Trots att läxor är ett så stort inslag i lärarens och elevens vardag så finns det ganska lite forskning om vad som är en bra läxa och vilka effekter läxor egentligen har på elevernas kunskaper. Skolverket har sett ett behov av att sammanställa kunskap och ge lärare stöd i arbetet med läxor. Därför presenteras nu stöd materialet "Läxor i praktiken" som ger tips och kan inspirera till diskussion och utveckling av arbetet med läxor.

Förbereda och förklara läxor

Hur läraren förbereder och förklarar läxan är avgörande. En bra läxa har en tydlig koppling till den pågående undervisningen och har förberetts väl med eleverna. Om elever förväntas förstå innehållet i läxan utan lärarens hjälp är risken stor att eleverna tvingas använda strategier för ytlig inläring eller lär sig fel. Läxor som går ut på att elever ska komma ikapp kan vara problematiska om läraren inte har en klar bild av varför eleven ligger efter. Har eleven inte förstått? Kanske behöver eleven mer stöd i skolan? Det är frågor som är viktiga att ställa sig.

- Läxor ska aldrig ges oreflekterat. Rätt använd kan läxan bidra till elevernas utveckling, fel använd kan läxan ha motsatt effekt. Därför är det viktigt att arbeta medvetet och genomtänkt med läxor precis som med alla andra pedagogiska verktyg som läraren har i sin verktygslåda, säger Ulrika Lundqvist enhetschef på Skolverket.

Följa upp läxor

Om inte läxan följs upp av läraren finns stor risk att läxan upplevs som meningslös att göra. Men det är också viktigt hur uppföljningen går till. Studier visar att det är mest gynnsamt för elevernas kunskapsutveckling att följa upp läxorna i gemensamma diskussioner i klassen. Det arbetssättet är vanligt i Finland. I Sverige är det vanligt att läraren lägger tid på att endast rätta varje elevs läxuppgifter.

Läxor påverkar likvärdighet

Genom att tänka igenom hur läxorna förbereds, konstrueras och följs upp kan läraren se till att elever ges likvärdiga förutsättningar att göra läxorna. En illa förberedd läxa riskerar att leda till att elevens hemförhållanden får större betydelse. Elever vars föräldrar har låg utbildning eller ont om tid får svårare att göra sådana läxor eftersom de har sämre möjligheter att få hjälp av sina föräldrar. Det är också viktigt att se att det finns elever som är trångboddade och kan ha svårt att få lugn och ro för läxläsning i hemmet.

- Hur man bor eller om man har välutbildade föräldrar ska inte avgöra om man ska klara av att göra sina läxor. En bra läxa ska eleven kunna göra på egen hand oavsett stöd från hemmet, säger Anna Ekström.

Lärare och rektorer bestämmer om läxor

Trots att läxor är en central del i många skolors arbete finns det inget i skollagen eller andra regelverk som avgör om skolan ska arbeta med läxor eller inte. Läxan blir därmed en fråga om vilken pedagogik läraren vill använda. Därför är det upp till lärare och rektorer att utifrån sina respektive uppdrag avgöra om och i så fall hur de vill arbeta med läxor som en del av den pedagogiska verksamheten.

För mer information

www.skolverket.se

Kontaktuppgifter

För frågor till generaldirektör Anna Ekström kontakta Skolverkets presstjänst 08-527 333 00

För frågor om stöd materialet "Läxor i praktiken" kontakta

Ulrika Lundqvist, enhetschef 08-527 333 66

Mattias Ludvigsson, undervisningsråd 08-527 333 72

Kjell Hedwall, avdelningschef 08-527 336 01